

Sygn. akt I NSW 3919/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawach z protestu wyborczego P.W.S.

przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 lipca 2020 r. P. W. S. złożył protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarzucając naruszenie art. 321 § 1 w zw. z art. 82 § 1, art. 120 § 1, art. 287, art. 326 § 2 i 5 oraz art. 132 § 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.) przez nieprzeprowadzenie przez Telewizję [...] debaty pomiędzy kandydatami na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej, stronnictwo w organizacji debat przed pierwszą turą wyborów oraz stronnictwo i nierzetelność materiałów emitowanych przez TV [...] w czasie kampanii wyborczej przed drugą turą wyborów, a także stosowanie zachęt finansowych przez Radę Ministrów i Prezesa Rady Ministrów do

oddania głosu na kandydata A.S.D., co miało wpływ na wynik wyborów. Wobec powyższego P. W. S. wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

Jak wynika z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzanych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020), określa ona zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W zakresie nieuregulowanym w tej ustawie zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 stosuje się odpowiednio przepisy k.wyb.

Natomiast zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Przedmiotem zrzutów protestu może być 1) popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, 2) naruszenie przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mające wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

Ponieważ przepis art. 82 § 1 k.wyb. w odniesieniu do protestów wnoszonych przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP w 2020 r. jest stosowany „odpowiednio” (art. 1 ust. 2 u.wyb.2020), nie budzi wątpliwości, że zarzuty protestu mogą obejmować również naruszenie tych przepisów u.wyb.2020, dotyczących „głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów”, które regulują te zagadnienia w sposób szczególny wobec k.wyb.

Stosownie do art. 322 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do § 3

określającego podstawowe warunki, którym protest wyborczy powinien odpowiadać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15).

W niniejszej sprawie protest wyborczy został podpisany przez r.pr. A. M. D. Do protestu nie dołączono jednak pełnomocnictwa.

Rozpoznawanie protestu w trybie nieprocesowym oznacza, że Sąd Najwyższy stosuje odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące postępowania nieprocesowego, a na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. także przepisy o procesie, z uwzględnieniem odrębnych regulacji zawartych w przepisach k.wyb. i u.wyb.2020. W szczególności w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje art. 511 § 1 k.p.c., zgodnie z którym wniosek o wszczęcie postępowania (nieprocesowego), a taką rolę w niniejszym postępowaniu spełnia bez wątpienia protest, powinien czynić zadość przepisom o pozwie. Regulujący te kwestie art. 187 § 1 k.p.c. stanowi zaś, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, co oznacza, że na podstawie art. 126 § 1 pkt 6 k.p.c., jak każde pismo procesowe, powinien zawierać podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Zgodnie natomiast z art. 89 § 1 zd. 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa.

Obowiązki temu pełnomocnik procesowy wnoszącego protest nie sprostął. Skutkuje to uznaniem, że protest nie spełnia warunków formalnych, a zatem należy pozostawić go bez dalszego biegu. Brak jest bowiem podstaw do wezwania pełnomocnika wnoszącego protest do złożenia pełnomocnictwa. Wszczęcie postępowania naprawczego na podstawie art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 511 § 1 k.p.c. w zw. z art. 323 § 1 k.wyb, przy założeniu maksymalnego wykorzystania przewidzianych w k.p.c. terminów (zob. np. art. 139 § 1, 165 § 2 k.p.c.), uniemożliwiłoby Sądowi Najwyższemu podjęcie uchwały o ważności wyboru Prezydenta RP w terminie określonym w art. 15 ust. 3 u.wyb.2020. Przemawia to za wykluczeniem dopuszczalności wzywania wnoszącego protest do uzupełniania braków formalnych tego pisma na podstawie art. 130 § 1 k.p.c. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2020 r., I NSW 26/20).

Z tego względu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 orzekł, jak w sentencji postanowienia.